

سعید ارکان زاده:

«در تجربه روزنامه‌نگاری در ایران در ۱۵ سال اخیر احتمال حفظ شغل توسط روزنامه‌نگاران در روزنامه خیلی پایین است. البته باید پرسیم که کدام روزنامه‌نگاری؟ ما انواع یک روزنامه‌نگاری حکومتی و یک روزنامه‌نگاری مستقل تجارت و پول درآوردن است، اما یک روزنامه‌نگاری سوم هم داریم که اسمش را می‌گذاریم روزنامه‌نگاری حرفه‌ای. هدف این روزنامه‌نگاری عمومی است.»

مهدی رحمانیان:

«یعنی ما مدام در یک بحران زیست می‌کنیم. یا به تعبیری، حرکت در یک میدان مین بدون نقشه است. هر آن ممکن است. پرود و منفجر شود و کارمان تمام شود. برخورد سلیقه‌ای از نظر رحمانیان مانع سوم است: «یعنی خط قرمزهایی که وجود دارد، مشخصی نیست. من به تجربه یاد گرفتم که در چه چیزهایی باید احتیاط کنیم و روی چه مسائلی اصلاً کار نکنیم. اما واقعاً باز هم می‌بینیم که مثلاً مطبوعات می‌شود و بخشی از سیستم از آن خوشش نمی‌آید و همین مانع بعدی می‌شود.»

زیست رسانه، زیست در بحران

به گفته رحمانیان وقتی این چیزها را کنار هم می‌گذارید می‌بینید که زیست رسانه در ایران، زیست در بحران است: «یعنی ما مدام در یک بحران زیست می‌کنیم. یا به تعبیری، حرکت در یک میدان مین بدون نقشه است. هر آن ممکن است پایمان روی یک مین برود و منفجر شود و کارمان تمام شود. برخورد سلیقه‌ای از نظر رحمانیان مانع سوم است: «یعنی خط قرمزهایی که وجود دارد خط قرمزهای مشخصی نیست. من به تجربه یاد گرفتم که در چه چیزهایی باید احتیاط کنیم و روی چه مسائلی اصلاً کار نکنیم. اما واقعاً باز هم می‌بینیم که مثلاً مطبوعات می‌شود و بخشی از سیستم از آن خوشش نمی‌آید و همین مانع بعدی می‌شود.»

او گفت: «رسانه هم‌زمان بشر است اما رسانه به معنای امروزی اش از غرب وارد شده و مهمترین عنصری که در رسانه تعیین کننده است، انسان است. انسان است. این انسان نیاز به امید دارد؛ اگر این امید را از آدم‌ها بگیرند دیگر رسانه هم نمی‌تواند سرپا باشد و جلو برود.» مدیرمسئول روزنامه شرق در ادامه گفت، وقتی یک رسانه چهاربار توقیف می‌شود از همه جهت آسیب می‌بیند: «هم نیروی انسانی و هم اقتصادی اش دچار مشکل می‌شود. الان موانع بر سرکار رسانه‌ها در دنیا وجود دارد و اینگونه نیست که فقط ما با موانع روبه‌رو باشیم ولی ما علاوه بر تمام موانع در کشورهای دیگر، مانع داریم. ما در سال‌های گذشته با چند بحران روبه‌رو بودیم؛ یکی بحران تحریم بود؛ کاغذ و مرکب با افزایش قیمت مواجه شده که آسیب زده است. البته این موضوع درباره رسانه‌های مستقل است. کرونا که آمد واقعاً آسیب جدی‌ای به ما زد. زمانی تیراز روزنامه‌ها و مجلات به ۲۰ میلیون می‌رسید اما من الان مطمئنم که تیراز روزنامه‌های ما زیر ۲۰۰ هزار است. زمانی «همشهری» به تنهایی ۴۵۰ هزار تا تیراز داشت، «صبح امروز» ۷۰۰ هزار تیراز داشت. دوستان مان در روزنامه «خرداد» می‌گفتند ما وقتی شروع به چاپ می‌کردیم تا فردا غروب مشغول چاپ بودیم و مشتری هم داشت. الان رسانه‌های مکتوب ما برای توزیع شدن، پول پرداخت می‌کنند. خنده‌دار است که روزنامه باید بفروشد اما الان خیلی از روزنامه‌ها فروش ندارند و برای توزیع، پول می‌دهند. وقتی وضعیت اقتصادی خوب نیست و بنگاه‌ها یا تعطیل یا نیمه‌تعطیلند، بخش آگهی روزنامه هم آسیب می‌بیند و این باعث می‌شود که رسانه نتواند انطور که باید ظهور و بروز داشته باشد. به گفته رحمانیان یک مشکل دیگر هم موضوع مجوز رسانه‌هاست: «ما الان نزدیک ۱۳ هزار مجوز رسانه داریم. تا آنجایی که من می‌دانم هیچ جای دنیا اینگونه نیست. خود همین ساختن شبه‌رسانه‌ها باعث شده که رسانه مفهوم خودش را از دست بدهد. موضوع دیگر خارج شدن مرجعیت رسانه‌ای از داخل کشور است. هر چند مرجعیت سیاسی هم در کشور در حال دست رفتن است. یعنی رسانه وقتی اعتبار نداشته باشد به آن مراجعه نمی‌شود. وقتی این موضوعات را با هم جمع می‌کنیم، باید به کسانی که الان در عرصه رسانه کار می‌کنند، به عنوان یک هنرمند نگاه کنیم که با یک هنر ویژه دارند کاری می‌کنند که به شدت سخت و زیان‌آور است. البته در حوزه تامین اجتماعی هم این شغل، شغل سخت و زیان‌آوری است. گرچه رعایت نمی‌شود.»

او در ادامه گفت: «وقتی همه این موارد را کنار هم می‌گذاریم، می‌بینیم که مدیریت و خبرنگاری در رسانه سخت است. موانع بیرونی‌ای که حکومت بر سر راه رسانه می‌گذارد مسئله‌ای است که هیچ‌وقت حل نشده است. از قیل از انقلاب این موضوع بوده و بعد از انقلاب هم ادامه پیدا کرده است. اخیراً وزارت ارشاد یک رتبه‌بندی برای رسانه‌ها در نظر گرفته است و روزنامه جوان رتبه یک رسانه‌های ایران شده است. این موضوع با هیچ متر و معیاری قابل پذیرش نیست. من به کارکنان این روزنامه احترام می‌گذارم ولی اگر بخواهیم واقعیت را بگویم روزنامه‌های مثل «دنیای اقتصاد»، رتبه‌ی یک روزنامه‌ها را دارد؛ از نظر تیراز، تعداد صفحات، نیروی انسانی و تخصصی بودن. در این رتبه‌بندی ۱۰ روزنامه در رتبه یک است و ۱۰ روزنامه در رتبه دو. روزنامه‌هایی مثل شرق و اعتماد در رتبه دو قرار گرفته‌اند. همه این‌ها را که جمع می‌کنیم، می‌بینیم که رسانه‌داری در ایران دوی با مانع است. یعنی مدام باید از موانع بپریم تا شاید به هدفی که می‌خواهیم برسیم.»

کدام روزنامه‌نگاری

سعید ارکان زاده حرف‌هایش را با محکوم کردن وضعیت اینترنت در ایران شروع کرد و گفت، بسیار جای تأسف است که الان مهمترین رسانه ایران یعنی همان اینترنت در سیاه‌ترین روزهای خودش است. او روی نیروی کار روزنامه‌ها، یعنی روزنامه‌نگاران دست گذاشت و وضعیت حال حاضر آنها را بررسی کرد: «در تجربه روزنامه‌نگاری در ایران در ۱۵ سال اخیر احتمال حفظ شغل توسط روزنامه‌نگاران در روزنامه خیلی پایین است. البته باید پرسیم که کدام روزنامه‌نگاری؟ ما انواع روزنامه‌نگاری داریم؛ یک روزنامه‌نگاری حکومتی و یک روزنامه‌نگاری مستقل داریم که هدف‌شان تجارت و پول درآوردن است، اما یک روزنامه‌نگاری سوم هم داریم که اسمش را

می‌گذارم روزنامه‌نگاری حرفه‌ای. هدف این روزنامه‌نگاری خیر عمومی است. سطح امنیت شغلی در این سه دسته به کلی متفاوت است. هر چند در زمان تاسیس روزنامه‌های غیر حرفه‌ای هم ما روزنامه‌نگاران حرفه‌ای داشتیم. هر کدام از این سه دسته یک اخلاق حرفه‌ای دارند اما اگر بخواهند دسته‌بندی رسانه‌شان را عوض کنند شغل‌شان را از دست خواهند داد. چنانچه کسانی که روزنامه ایران و همشهری را راه انداختند، الان نمی‌توانند در آن روزنامه‌ها کار کنند. غیر از امنیت شغلی، تفاوت در سطح دستمزد، فرهنگ سازمانی و اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری هم داریم.» او گفت که ثبات شغلی یعنی اینکه روزنامه‌نگاران در سطح خودشان بمانند یعنی مثلاً یک روزنامه‌نگار در روزنامه خودش بماند: «البته روزنامه‌نگاران حرفه‌ای، نه کسانی که مانند کارمندند. شاید چندصد انسان در این کشور در حال انجام روزنامه‌نگاری حرفه‌ای اند. این افراد باید مدام در رسانه‌ها جابه‌جا شوند، حوزه خبری‌شان را مدام تغییر دهند و قالب محتوایی‌شان را هم باید عوض کنند. این تغییرات مدام باعث شده که تجربه روزنامه‌نگاری در این صنف انباشته نشود. یکی از نمودهایش هم این است که ما یک روزنامه‌نگار حرفه‌ای سن و سال‌دار که تمام‌وقت در یک روزنامه مشغول به کار باشد، خیلی کم داریم.»

به گفته رحمانیان میزان دستمزدها هم موضوع مهمی است: «نمی‌دانم چه اتفاقی افتاده که دستمزد روزنامه‌نگاری معمولاً کف دستمزدهای موجود در بازار کار است. مشکلات دیگری مانند فناوری هم وجود دارد. فناوری‌ها کمک کردند که روزنامه‌ها بیشتر دیده شوند. مثلاً الان صفحه‌های مجازی روزنامه‌های شرق و هم‌میهن خوب کار می‌کنند اما یکسری روزنامه‌نگار هستند که مثلاً پادکستر یا یوتیوبر شده‌اند. این فری لنسرز از قضا به ثبات شغلی افراد کمک کرده، اما همه نمی‌توانند این کار را انجام دهند.» او در ادامه گفت: «موضوع مهم دیگر این است که روزنامه‌نگارها به سوژه‌های امنیتی تبدیل شده‌اند. روزنامه‌نگارها سوژه‌های اجتماعی و فرهنگی نیستند. مدام در معرض یک اتفاق اند و به عنوان یک خطر به آنها نگاه می‌شود، نه افرادی که همراهند. همین موضوع استرس و ریسک کار روزنامه‌نگاران را بالا می‌برد. فرقی هم ندارد در چه حوزه‌ای بنویسند. یعنی ممکن است شما یک چهره ورزشی باشید اما تبدیل به یک سوژه امنیتی شوید. اقتصاد ضعیف نگه‌داشته‌شده‌ی رسانه‌ها، موضوع دیگری است. نگذاشتند که پول در رسانه‌ها بچرخد. هروقت تیراز و فروش رسانه‌ها بالا می‌رفت تن و بدن مدیرانش بیشتر می‌لرزید. گویی دست‌هایی وجود داشت که اقتصاد رسانه‌ها را ضعیف نگه می‌داشت.» به اعتقاد ارکان زاده، دستمزدهای کم و برخوردهای قضایی مزید بر علت شد که انباشت رسانه‌ها کم باشد: «سطح بسیار پایین آزادی در رسانه‌ها در ایران مسئله‌ساز است. قبل از انقلاب هم این موضوع وجود داشت اما اینگونه نبود که خط قرمزها اینقدر سیال باشد. یکسری خطوط قرمز روشن وجود داشت مثل اینکه به خاندان سلطنت و انقلاب سفید نبرد آید. برخوردهای ساواک هم وجود داشت و دفتر نخست‌وزیری اعمال نظر می‌کرد اما ماجرا اینقدر سیال نبود. الان اینقدر خط قرمز وجود دارد که یک روزنامه‌نگار بعد از مدتی می‌گوید من اصلاً دارم چه کار می‌کنم؟ و از این کار زده می‌شود.» ارکان زاده گفت که همه این ماجراها باعث شده که روزنامه‌نگاری از یک شغل تمام‌وقت به یک شغل پاره‌وقت تبدیل شود که نمی‌شود با آن معیشت یک خانواده را چرخاند و تبدیل به تفنن شده است: «تعداد اندک روزنامه‌نگارهایی که در کارشان مانده‌اند، به شغل دیگری رو آورده‌اند و کار تولید محتوا و مارکتینگ می‌کنند.»

راهکارهایی برای روزنامه‌نگاری

در بخش آخر این نشست، کامیوز نوروزی موانع امنیت شغلی روزنامه‌نگاران را برآیندی از حقوق و آزادی‌های رسانه دانست: «اگر سطح حقوق و آزادی رسانه‌ها بالا باشد قطعاً امنیت شغلی و حرفه‌ای روزنامه‌نگاران هم بالا می‌رود. امنیت شغلی و حرفه‌ای هم مؤثرند. دو دسته از نشریات از موضوع

برخوردها با آزادی کاملاً در امان هستند: رسانه‌های حکومت یا نزدیک به حکومت. سطح حقوق و مزایای آنها نسبت به بقیه رسانه‌ها بسیار بالاتر است و امتیازات دیگری هم دارند. روزنامه‌نگاران این رسانه‌ها به‌ندرت تحت تعقیب کیفری قرار گرفته‌اند. موجودیت خودشان هم در امان است و به خوبی هم از این حق بهره‌برداری می‌کنند. اما این دسته اثر منفی در کیفیت روزنامه‌نگاری دارند؛ مثل هر کالای دیگری برای جلب مخاطب باید کیفیت ارائه شود. به‌ویژه در عصر ارتباطات که سطح پسند مخاطب بالا رفته است. زمانی بود که ساعت سه بعدازظهر باید در صف می‌ایستادیم که بتوانیم یک کیهان بخیریم. الان اینگونه نیست؛ پلتفرم‌هایی وجود دارد که سطح تقاضا را ارتقاء داده است. روزنامه‌ها باید بیشتر بفروشند تا درآمد داشته باشند اما وقتی منبع درآمدی ثابت باشد این مشکل وجود ندارد. این شیوه روزنامه‌نگاری دولتی است که میانگین کیفیت روزنامه‌نگاری را پایین می‌آورد.»

نوروزی گفت ما با مخاطبی طرفیم که در کانون دنیای رسانه‌ای شده به انواع و اقسام منابع خبری دسترسی دارد و سطح تقاضای رسانه‌های اش ارتقاء پیدا کرده است: «موقعی بود که یک روزنامه کیهان بود و یک صفحه حوادث، اما الان ببینید چقدر مشابه این صفحه‌های حوادث زیاد شده و اکنون حوادث‌نویسی روزه‌روز سخت‌تر می‌شود. افزایش روزنامه‌نگاران آمانور در رسانه‌های حرفه‌ای نکته دیگری است. در یک رسانه حرفه‌ای هیچ‌وقت کسی که دو سال کار کرده، نباید درگیر صفحه‌شود؛ چون قرار است مثلاً در صفحه گزارش یک روزنامه گزارش‌های حرفه‌ای منتشر شود که مخاطب آنها را ببیند و بخواند و چون دغدغه یک نشریه خصوصی دیده‌شدن است. اما در رسانه‌هایی که به دلیل برخورداری از بودجه‌ها و درآمدهای خاص و به دلیل اینکه کارکردشان نه جلب مخاطب بلکه ابلاغ یک سری پیام‌هاست، کار حرفه‌ای دیگر اهمیتی ندارد. افراد در این رسانه‌ها در سمت‌هایی می‌نشینند که اصلاً جایگاه‌شان نیست. مثلاً صدواسیم‌را ببینید؛ مدیران شبکه‌هایش با چه رزومه‌ای در این جایگاه‌ها نشسته‌اند؟ چون قرار نیست کار حرفه‌ای در این رسانه صورت بگیرد، بلکه قرار است پروپاگاندا صورت بگیرد که وظیفه‌اش ابلاغ پیام است و برای ابلاغ پیام لازم نیست فرد تخصص خاصی داشته باشد.»

به گفته او، بار منفی این‌گویی روزنامه‌نگاری روی روزنامه‌نگاری مستقل می‌ریزد: «آنجاست که اگر نیلوفر حامدی و الهه محمدی یک خبر حرفه‌ای منتشر می‌کنند، باید بابت آن ۱۷ ماه بازداشت شوند. اینجاست که هر یادداشت‌نویس باید به ۱۰ فاکتور مختلف فکر کند که هر کدام از این کلمات ممکن است به کجای قدرت بریزد و واکنش برانگیز شود؟ امنیت حرفه‌ای خود مؤسسات هم متضرر می‌شود و سرمایه‌های مادی و معنوی آن دچار آسیب می‌شود. الان نشریات ما قلمرو شهری هم ندارد چه برسد به بین‌المللی. چون کسی نیست که در حوزه مطبوعات سرمایه‌گذاری کند.» او در آخر گفت که علاقه عمیق درونی دلیل ماندن روزنامه‌نگارها در رسانه‌هاست: «درآمدشان کفاف فرد را هم نمی‌دهد، مدام در معرض انواع خطرها هستند، مدام باید دلشان بلرزد که الان از کجا زنگ می‌زنند و باید به نهاد خاصی مراجعه کنند. باید حق کسب و انتشار خبر شناسایی شود و مورد احترام می‌کنید، چشم جامعه از داخل به خارج دوخته می‌شود.» سعید ارکان زاده هم درباره راهکارها برای بهتر شدن وضعیت رسانه‌ها گفت: «آزادی رسانه‌ها و آزادی بیان، راهکار اصلی است. آزادی نسبی‌ای که روزنامه‌نگاران بتوانند درست کار کنند. در این صورت رسانه‌ها قوی می‌شوند، اقتصادشان می‌چرخد و خودمختاری رسانه اتفاق می‌افتد. حکومت باید کمترین دخالت را در امور رسانه‌ها داشته باشد. زیرساخت‌های نوین ارتباطاتی هم باید فراهم باشد. اما همه این ماجراها بسته به این است که باید اتفاقاتی فراتر از داستان رسانه‌ها صورت بگیرد. فلسفه رسانه‌ای موجود چیزی شبیه مهندسی فرهنگی است. این فلسفه به آزادی رسانه قائل نیست و باید برای چشم‌انداز بهتر و دگرگونی در حوزه رسانه منتظر ماند و کج‌دار و مریز طی کرد.»

طرح مدیریت جامع سرطان

مدیرکل دفتر مدیریت بیماری‌های غیرواگیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، از اجرایی شدن طرح مدیریت بهینه و جامع بیماری سرطان در کشور خبر داد. به گزارش ایرنا، کوروش اعتماد با اشاره به اجرای موفقیت‌آمیز طرح مدیریت بهینه و جامع بیماری سرطان با بیان این خبر گفت: با اجرایی این طرح، صف انتظار درمان سرطان پستان از جمله در شهر قم به صفر رسیده است. او اقدامات مؤسسه کنترل سرطان ایرانیان را در طرح مدیریت بهینه از غربالگری و تشخیص به‌موقع تا درمان و مراقبت‌های حمایتی و تسکینی، الگو دانست و افزود: یکی از اهداف ما برای حضور در قم، چگونگی محقق شدن این دستاورد ارزشمند است و تلاش داریم آن را به الگویی کشوری تبدیل کنیم. معاون بهداشت وزارت بهداشت نیز پیش‌تر درباره اجرای پوشش ملی سرطان گفته بود: این پوشش در دستور وزارت بهداشت بوده و در مرحله کارشناسی است که کدام نوع سرطان این قابلیت را دارد که سریعتر تشخیص داده شود.

نمایش الواح هخامنشی در موزه ملی

تعداد ۱۶۳ اثر از الواح هخامنشی که شهریورماه سال گذشته از آمریکا به ایران مسترد شده بود، در موزه ملی ایران رونمایی شد تا به‌مدت دو ماه در معرض دید قرار گیرد. به گزارش مهر، شهریورماه سال گذشته ۳۵۰۰ لوح از الواح هخامنشی پس از ۸۸ سال در سفر رئیس‌جمهور به نیویورک، به ایران استرداد شد. حالا با گذشت هشت‌ماه از این اتفاق، این الواح در روز جهانی موزه‌ها به نمایش گذاشته و در حضور سفیر کشورهای خارجی و قائم‌مقام وزارت میراث فرهنگی رونمایی شد. این نمایشگاه که شامل ۱۶۳ لوح گلی است، تا تیرماه در سالن ایران باستان میزبان علاقه‌مندان خواهد بود. این الواح گل‌نیشته‌های باروی تخت جمشید از میان ۳۵۰۰ لوح مستردشده انتخاب شده‌اند. این الواح گزارش‌هایی از رخدادها جاری و روزانه دوران پادشاهی داریوش در شاهنشاهی هخامنشی است که در سال ۱۳۱۴ خورشیدی نزد مؤسسه شرق‌شناسی شیکاگو به قصد پژوهش به امانت گذاشته شده بود.

بیمه‌نشدن پانسمان‌های سوختگی

رئیس انجمن حمایت از بیماران سوختگی گفت: درحال حاضر پانسمان‌های سوختگی مفید که می‌توانند از مرگ‌ومیر بیماران جلوگیری کنند و عوارض آن را کاهش دهند، بیمه نیستند و این پانسمان‌ها آنقدر هم گران هستند که عموماً اکثر بیماران نمی‌توانند آن‌ها را تهیه کنند. به گزارش ایلنا، محمدجواد فاطمی درباره پوشش بیمه‌ای بیماران سوختگی گفت: بسیاری از خدماتی که بیماران سوختگی به آن نیاز دارند، تحت پوشش بیمه نیست. سوختگی برای بیمه بسیار سنگین است. درعین حال اغلب پمادهایی که جای سوختگی را ترمیم می‌کنند و حتی لباس سوختگی که یکی از واجبات بیماران است، تحت پوشش بیمه نیستند.